

STEN

– PÅ REJSE GENNEM JORDENS FORTID

Forfatter: Michael Petersen

Muusmann Forlag, 180 sider

ISBN: 978-87-94532-53-2

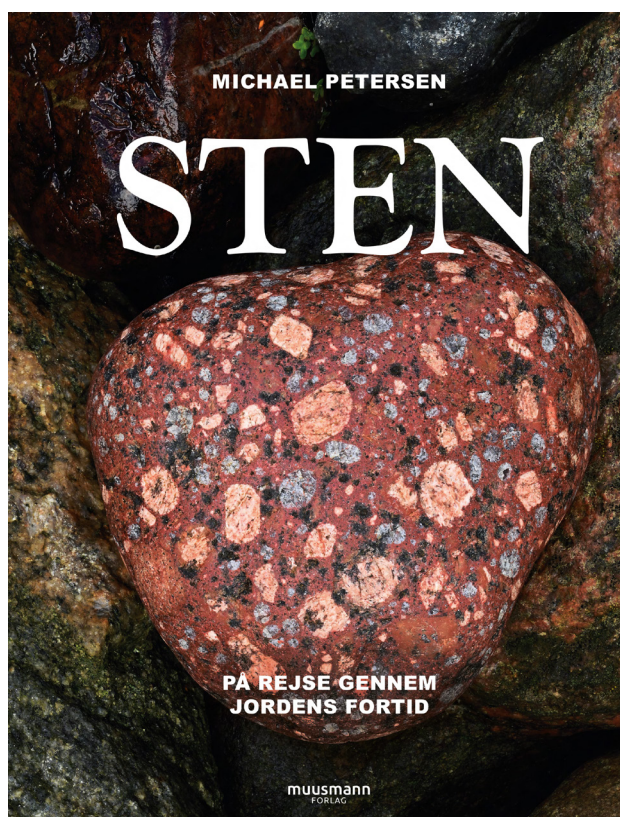
Vejledende udsalgspris 249,95 kr.

BOGANMELDELSE AF JESPER MILÀN, GEOMUSEUM FAXE

Bogmæssigt har de seneste år været et rent, om end dyrt, paradys for alle med en sund interesse i sten og fossiler, da der er blevet publiceret rigtig mange flotte og lækre håndbøger og store coffetable bøger om rav (Damsgaard 2022), fossiler (Madsen & Rasmussen 2021; Madsen & Schnetler 2023; Milàn 2024a, 2024b; Milàn et al. 2023; Rudebeck & Riehmman 2022), og sten og mineraler (Madsen 2022; Milàn 2024c; Smed 2024). Bøger der er blevet publiceret af både private, lokalmuseer og etablerede forlag. Fælles for alle de bøger, der er publiceret de seneste år, er et meget højt kvalitetsniveau og et godt formidlingsvenligt sprog, der gør, at alle med en interesse i sten og fossiler vil få noget ud af dem. Nu er der kommet endnu en bog på markedet, denne gang med titlen Sten – på rejse gennem Jordens fortid, så lad os se, hvordan den holder i sammenligning med andre lignende titler på markedet.

Bogen er skrevet af Michael Petersen, der egentlig er både dyrlæge, kunstner og grafisk designer af baggrund, men som også har en sund interesse i geologi og naturvidenskab. Han har blandt andet været designer, fotograf og illustrator i Zoo København i 18 år, og senest udført varierende formidlingsopgaver, bl.a. en udstilling om geologi på Brorfelde Observatoriet. Michael Petersen har fotograferet, illustreret og designet bogen fra start til slut.

Bogen starter med et kort kapitel, kaldet Sten på rejse, hvor forfatteren giver en introduktion til bogens opbygning og de vigtigste begreber om sten. Dernæst kommer en række kapitler om vulkanske bjergarter delt op i underkapitler om de enkelte typer af bjergarter. Herefter følger et kapitel om Sedimentære bjergarter, som igen er underopdelt i forskellige typer sedimenter som efterfølges af et kapitel om metamorfe bjergarter. Og endelig rundes bogen af med kapitlet "Med isen til stranden", hvor vi hører om, hvordan istidens gletchere har transporteret stenene fra deres ophavsbjergarter til de danske

strande under istiderne. En litteraturliste med anbefalinger til andre populærgeologiske bøger og et indeks over de i bogen nævnte sten afslutter bogen.

Hvert kapitel gennemgår de mest almindelige typer af sten og bjergarter med udgangspunkt i store, flotte farvefotos af håndstykker som man kan finde dem på stranden, dog er de fotograferet i våd tilstand, så de fremgår mere tydelige og farverige end de virkelig er. På hvert opslag i bogen er der i venstre margen placeret en tidsskala over hele Jordens historie, hvor dannelsen af netop de pågældende sten er markeret. En virkelig fin detalje. Derudover

er der en silhuet af det pågældende område i Skandinavien med en indikation af, hvor stenen oprindeligt blev dannet, Endnu en meget fin detalje, der virkelig gør det nemt at afkode beskrivelsen i teksten.

Alt i alt fremstår bogen som virkelig godt gennemarbejdet og velredigeret, og med tanke på at alle processer i bogens tilblivelse, herunder skrivning af teksterne, fotos og fremstilling af figurerne samt opsætning af bogen, udelukkende er udført af Michael Petersen, så er det virkelig et godt og gedigent resultat, der er kommet ud af det.

Skal man være krakilsk og virkelig gøre sig umage for at finde nogle fejl, (og det skal man jo som anmelder), så lykkedes det at finde en forkert tidsangivelse på slutningen af Kridttiden på 65 og ikke 66 millioner år som den korrekte alder er, samt en slutning på Danientiden, der var sat til 61.7 og ikke 61.6 millioner år. Absolut ikke noget, der har betydning for læseoplevelsen af bogen og som kun vil støde øjnene hos de virkelig fagskadede.

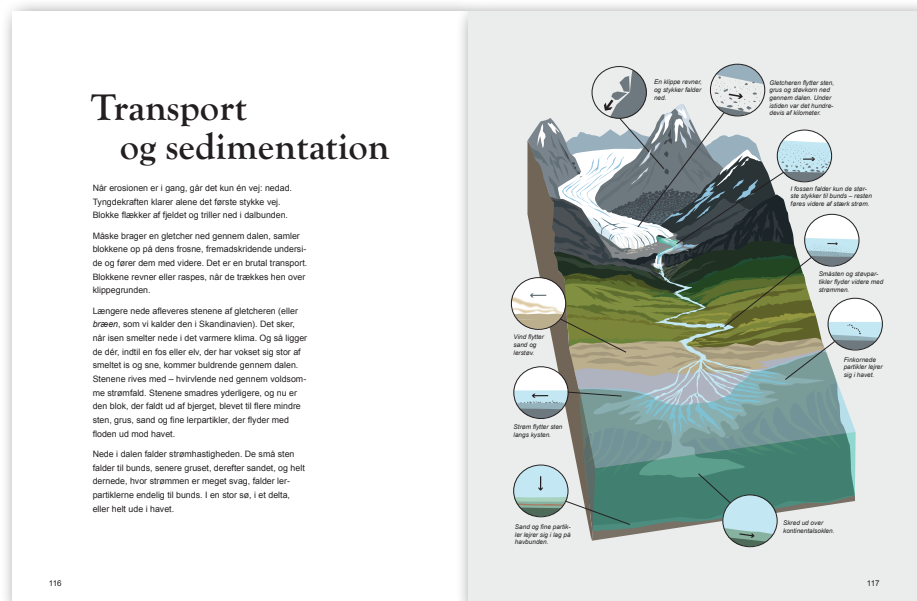
Sammenlignet med andre nyligt udgivne bøger om sten, så ligger denne bog formidlingsmæssigt i den lette ende og egner sig fint som indgangslitteratur til emnet, helt i stil med Milàn (2024c), og det er bøger som disse, der forhåbentligt vil give folk blod på tanden til at kaste sig over de lidt mere tekniske bøger fra Smed (2024) og Madsen (2022).

Bogens helt store styrke ligger i de flotte, let afkodelige og instruktive illustrationer, der er til hvert afsnit, og som virkelig viser forfatterens evner til at formidle komplicerede processer gennem en flot, enkel og illustrativ figur. Formatet af bogen

på 20.5 x 27.5 cm er stort, og giver mere indtryk af at være en coffetable-bog end en egentlig feltguide, man kan tage med i rygsækken på strandturen, hvilket også ville være synd, bogens lækre kvalitet taget i betragtning. Sten – på rejse gennem Jordens fortid, kan klart anbefales til alle, der vil have en god, pædagogisk og letforståelig introduktion til de typiske sten, vi finder på de danske strande.

Referencer

- Madsen, S., 2022. Lær at elske Rapakivi. Davinde Stenmuseum, 192 pp.
- Madsen, H. & Rasmussen, J.A., 2021. Geologien fortæller: Moler og Fossiler/What geology tells: The mo-clay and its fossils. Museum Mors, Nykøbing Mors, 103 pp.
- Madsen, H. & Schnetler, K.I., 202023. Geologien fortæller: Glimmerler og krabbepoller/What the geology tells: the mica clay and crab nodules. Mors Museum, Nykøbing Mors, 144 pp.
- Milàn, J. 2024a. Fossiler langs Stranden. 2. udgave. Koustrup & Co. 144 sider.
- Milàn, J. (ed.). 2024b. Fossiler fra Kerteminde Mergelen/ Fossils from the Kerteminde Marl. Geomuseum Faxe/ Østsjællands Museum, 131 pp.
- Milàn, J. 2024c. Sten langs Stranden. Koustrup & Co. 144 pp.
- Milàn, J, Jakobsen, S.L., Niss, C. 2023. Faxe Kalkbrud – Historien om Danmarks fossile koralrev / the story of Denmark's fossil coral reef. Østsjællands Museum, 144 pp.
- Damsgaard, A.L., 2022. Rav, et vindue til fortiden. Egon Gade Artwork Forlag, 190 pp.
- Smed, P. 2024. Sten i det danske landskab, 5. udgave, Davinde Rudebeck, B., & Riehmman, H. 2022. Fossile højttænder fra Trelde Næs. Narayana Press, 62 pp.

Eksempel på opslag fra bogen: Indledning til afsnittet om sedimentære bjergarter.